

Nye forslag:

#10 For å legge til nye forslag politiske saker bruker du «legg til» funksjonen.

Forslaget ditt vil legges til som vanlig i margin til venstre for dokumentet.

For å gjøre det enkelt å sortere forslagene er det fint om du følger følgende mal for forslagene:

Politisk område (Helse, Samferdsel osv.)
«Ditt forslag»

#3 #6 #7 Sett markøren etter denne linja og trykk «legg til»

#8 #14 #16

#31 #33

#34 #17 #13 Skriv inn ditt forslag og trykk publiser.

#41 #45

#45 #27

#47 #51

#53 #42

#44 #49

#50

Ditt forslag vil nå være synlig for alle delegater og redaksjonskomiteen.

#10

LAGT TIL av Hedda Foss Five(136)

SYNLIG

Telemark

2. Barn og familie

10 tiltak for flere barn

I statsministerens nyttårstale ble det sagt at det må fødes flere barn i Norge. Det statsministeren eller Høyre-regjeringen ikke gjør er å sørge for en offensiv politikk som vil stimulere til nettopp dette. For imens ambisjonene på vegne av norske kvinner og menn er at det skal fødes flere barn, så øker barnehageprisene. Det sørges for at det ikke lenger skal være mulig for enslige å få muligheten til

assistert befruktning. Flere opplever et press på barselavdelingene om at man skal raskere hjem enn før. Vi har en raus og god tredelt foreldrepermisjon i Norge, men også i denne ordningen mener Telemark Arbeiderparti det er behov for forbedringer og forsterkende tiltak for å styrke både mors og fars stilling som omsorgspersoner. Vi mener også det er viktig med tiltak og ambisjoner for bedre og enklere adopsjonsprosesser.

Telemark Arbeiderparti foreslår derfor 10 tiltak for at flere skal ønske, ville og kunne både føde og adoptere flere barn:

1. Telemark Arbeiderparti mener at førstegangsfødende som ønsker det sikres minimum tre dager på barselavdeling/sykehuset etter fødsel.

Det er stor variasjon mellom Sykehusene i Norge hvor lenge man kan bli værende på barselavdeling etter fødsel. Haukeland Universitetssykehus har blant annet varslet at de har som mål at gjennomsnittet skal hjem 6-8 timer etter fødsel. Vi mener førstegangsfødende særlig må sikres minimum tre dager ved barselavdeling/sykehuset dersom foreldrene ønsker dette. Behovet for oppfølging av jordmor, lege og støtte de første dagene er viktig for mor og barns helse.

2. At alle som trenger det får tilbud om inntil 5 gratis forsøk med assistert befruktning.

3. At enslige skal ha mulighet for assistert befruktning.

Egenandelen for assistert befruktning er på over 15000 kroner for tre forsøk og er så høy at muligheten ikke er reell for alle. Høyre-regjeringen har nå slått fast at det heller ikke skal gis assistert befruktning til enslige. Vi mener alle skal ha rett på gratis hjelp med assistert befruktning ved våre offentlige sykehus.

4. Sikre foreldre 46/56 uker foreldrepermisjon etter barnets fødsel. I flere tilfeller vil et barn fødes etter termindatoen som er satt. I dagens foreldrepermisjonsregelverk fører dette til at foreldre mister uker av permisjonstiden som følge av eventuell fødsel etter termindato. Dette mener vi er uheldig og mener at foreldrene ikke skal miste uker som følge av at barnet fødes etter termindato.

5. Lovfeste fars rett til betalt omsorgspermisjon to uker etter fødsel. Flere LO-forbund har kjempet frem gode ordninger for tariffestet rett til betalt omsorgspermisjon for far to uker etter barnet er født.

Omsorgspermisjonen er viktig for far som omsorgsperson, for å avlaste mor etter fødsel og for tilknytning til barnet. Denne muligheten har ikke alle fedre i dag, og vi mener dette må sikres gjennom lovfesting.

6. Innføre tilbud om tidlig ultralyd for alle gravide.

Trygghet og kunnskap om det voksende barnet i magen er av stor betydning for vordende foreldre. I dag betaler mange mødre for tidlig ultralyd ved private klinikker. Vi mener dette tilbudet bør gis alle gravide som ønsker det.

7. Det bør gjennomføres en kartlegging av om flere foreldre velger å ta mer ulønnet permisjon i dag enn i 2013.

I tillegg til foreldrepermisjonen har alle foreldre rett til 12 måneder ulønnet permisjon hver jf. AML §12-6 og Folketrygdloven §14-16. Vi mener det er behov for å kartlegge hvor mange som tar ut ulønnet permisjon i tillegg til foreldrepermisjon og ønsker mer kunnskap om dette. En slik kartlegging bør se på om flere mødre og fedre tar ut mer ulønnet permisjon i 2019 enn i 2013, og hva som er årsaken dersom kartleggingen viser en økning.

8. Det innføres en ordning med ventestøtte i perioden hvor foreldrene har avsluttet foreldrepermisjonen og venter på barnehageplass.

Flere foreldre velger å ta ulønnet permisjon i tida etter endt foreldrepermisjon og frem til tilbud om barnehageplass. For mange foreldre er måneden eller månedene mellom endt permisjonstid og tilbudt barnehageplass svært krevende.

9. Aktiv arbeidssøkende skal gjelde som aktivitet jf. Aktivitetsplikten i foreldrepengerregelverket. Far og mor har selvstendig opptjeningsrett, men uttaksretten er ulik.

Vi mener det er rett med aktivitetsplikt for mor, men mener innholdet i aktivitetsplikten må justeres og vurderes. Vi mener foreldre ikke skal tape foreldrepenger eller permisjonsuker fordi flere kvinner jobber ufrivillig deltid eller er arbeidssøkende. Det å være arbeidssøkende for større stilling eller aktivt arbeidssøkende må derfor godkjennes som aktivitet slik at far ikke får reduserte foreldrepenger slik praksisen er i dag.

10. Legge til rette for at adopsjon skal være ubyråkratisk og effektivt, slik at flest mulig barn vokser opp hos trygge voksenpersoner.

Adopsjon er et skifte av juridisk foreldreansvar. Formålet med adopsjon er å gi gode og varige hjem til barn som av ulike grunner ikke kan bli tatt hånd om av sine biologiske foreldre. Vi mener adopsjonsprosessene må bli enklere og bedre.

#3

LAGT TIL av **Ulf Lervik(2)**SYNLIG

Østfold

Arbeidsliv

#6

LAGT TIL av **Tove Lise Torve(214)**SYNLIG

Møre Og Romsdal

1.1 Styring av sjukehusa

Møre og Romsdal Arbeidarparti er kritisk til måten helseføretaksmodellen har utvikla seg på sidan oppstarten. Skal ein oppnå betre kapasitet, betre kommunikasjon og betre kvalitet på behandlinga, er det nødvendig at spesialisthelsetenesta blir styrt på ein betre måte enn i dag. Primært meiner Møre og Romsdal Arbeidarparti at helseføretaksmodellen må avviklast. I dag eksisterer det ingen aktuell alternativ modell som vil gje betre tenester og styring utan å gå utover den nødvendige arbeidsroa dei tilsette i sjukehussektoren treng, og pasientane sine behov for føreseielege tilbod. Fram til ny modell er på plass, meiner Møre og Romsdal Arbeidarparti at Arbeiderpartiet må arbeide for å forbetre situasjonen og styringa, langs følgjande linjer:

- Ein full gjennomgang av dagens helseføretaksmodell, med sikte på å finne alternative og meir demokratiske styringsmodellar
- Auka politisk styring av sjukehusa, og at dei samhandlar betre med primærhelsetenesta
- Ein kraftig reduksjon i statleg helsebyråkrati, færre leiarar i helseføretaka, og systematisk utvikling av gode leiarar i helsetenesta

#7

LAGT TIL av **Olav-Magnus Hammer(198)**SYNLIG

Vestland

14. Samferdsel

Arbeiderpartiet støtta Nasjonal rassikrings gruppe med, ein nasjonal heilskapleg rassikringsplan på 12 år.

Og med ei kostnadsramme på 51 Milliarder. Planen vert innarbeida i Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033.

#8

LAGT TIL av Irene Bordier Haukedal(145)

SYNLIG

Telemark

Politisk område Utdanning

Uten fagarbeidere stopper Norge

Norske fagarbeidere er i verdenstoppen med lange stolte tradisjoner i både privat og offentlig sektor.

I møte med framtidens arbeidsliv med automatisering, eldrebølge og utenlandsk konkurranse så er det gjennom et tilstrekkelig antall og kvalifiserte fagarbeidere at vi skal håndtere utfordringene. Da må vi ta et tak innen rekruttering, sørge for et sterkt faglig innhold i læretiden og garantere for at lærlingene får et trygt og sikkert møte med arbeidslivet.

Rekruttering til yrkesfag må starte med mer praksis for alle i grunnskolen og styrket rådgiving og karriereveiledning i ungdomskolen.

Allerede i første år på videregående skole må elevene sikres praksis i arbeidslivet gjennom YFF (yrkesfaglig fordypning). Arbeidsplassene som ønsker å ta inn lærlinger må være tidlig ute med å tilby YFF.

Norge trenger flere fagarbeider og flere lærlinger, og det må bli mer attraktivt for elever å velge yrkesfag. Verden er hele tiden i utvikling og de videregående skolene må tilføres midler til teknologi og utstyr. Elevene trenger opplæring på det utstyret de vil møte i arbeidslivet, enten på skolen eller ved hospitering.

Flere vil velge yrkesutdanning hvis vi benytter opplæringslovens

muligheter til å gjennomføre fagutdanningen på andre måter enn to år på skole og to år på arbeidsplass. Noen kan ha nytte av å begynne i arbeide før skolen, andre kan gå ett år på skole før utplassering.

Arbeiderpartiet mener lærlingtilskuddet må økes, og det må gis økonomisk kompensasjon til lærebedrifter som tar inn lærlinger med særskilte utfordringer. Det eksisterer heldigvis ingen aldersgrense for å ta en fagutdanning, men fylkeskommunene må sikres finansiering av voksne lærlinger.

Framtidens verdiskapere forutsetter mer fokus på entreprenørskap i både grunnskole og videregående skole. Det er derfor viktig at både kommunene og fylkeskommunen samarbeider med Ungt Entreprenørskap.

Som et ledd i å gjøre yrkesfag mer attraktivt må fagbrev gi rett til høyere utdanning innenfor sitt kompetanseområde. I dag gjøres dette gjennom yveien i tekniske fag, og den muligheten må utvides til alle fagretninger.

Det bør innføres et lærlingebevis som gir lærlinger de samme fordeler som studentbevis. Det er også viktig å gi veiledning til studenter og lærlinger på vei ut i arbeidslivet.

#14

REDIGERT av **Marianne Gudmundson Chesak(164)**

SYNLIG

Rogaland

Energi

Forslag:

1. Skattesystemet for kraftproduksjon må gjøres teknologinøytralt
2. Grunnrenteskatten må gjelde for realisert avkastning ut over normalavkastning
3. Verneplanene må revideres

Begrunnelse:

Alle i dagens samfunn er enige om at vi må omstille oss til en grønnere framtid, som også skaper verdier til fellesskapet. Dette krever at vi faktisk satser der det monner. På de naturaitte fortrinn vi

har som nasjon. Våre fortrinn er uten tvil våre rike fossefall som renner og skaper verdier for alle.

Norge er Europas største vannkraftnasjon med en produksjon på 136 TWh (NVE tall) Men produksjonen av det grønne gullet kunne vært betydelig større. Grovt sett er vannkraftpotensialet i Norge 200 TWh fordelt slik: 140 TWh er bygd ut – 30 TWh formelt sett utbyggbart – 30 TWh verna.

Denne industrien har som alle andre industrier behov for teknologisk fornyelse, for å gi mer strøm per dråpe vann. Ringvirkningene av denne industrien kan gi mange tusen flere arbeidsplasser de neste tiårene. Vi må utnytte denne ressursen optimalt.

Problemet er at dagens skatteregime ikke gjør det bedriftsøkonomisk forsvarlig å oppgrader og investere i disse kraftverkene. Selskap som Lyse og andre er organisert som aksjeselskap. Da nytter det ikke å fortelle dem at vannkraft svarer seg samfunnsøkonomisk. De må levere overskudd bedriftsøkonomisk etter skatt hvert eneste år.

I dag finnes det ikke skatteinsentiver for å ruste opp vannkraftanleggene, de er derimot 'straffet' siden opprustningen må skrives av over 67 år og at produksjonen umiddelbart kommer i posisjon for grunnrenteskatt.

-Ved å ruste opp og utvide dagens vannkraftverk, ville vi fått like mye energi som alle de planlagte vindmøllene til sammen.

-Derfor bør staten belønne investeringer på vannkraft – etter samme prinsipp som oljebransjen har nytt godt av.

En annen grunn til at potensialet ikke er tatt ut er vernereglene. Vernereglene av norske vassdrag ble laget i en annen tid, da menneskeskapt klimaendringer ikke var en så sentral del av vår største oppgave som den framtrer i dag. Flere av våre vannkraftverk ligger i dag i vernesoner, og det gjør at dagens vernebestemmelser hindrer eventuell utvidelse i sammenheng med utvidelser. Disse utvidelsene vil gi minimale naturinngrep, men kunne gi stor energiproduksjon.

#16

REDIGERT av Marianne Gudmundson Chesak(164)

SYNLIG

Rogaland

Punkt: 5. Løse flere oppgaver i kommunal/fylkeskommunal egenregi, og ved anbud skal vi bruke seriøse bedrifter som har faste ansettelses

Tilleggsforslag: Med kommunereformen vil fylkeskommunene bli tildelt nye oppgaver og ansvarsområder, heriblant sams vegadministrasjon. Det gjør at fylkeskommunene nå blir ansvarlig for anbud som også gjelder vei og anlegg. Derfor må fylkeskommunene stille krav om fagarbeidere, lærlinger og seriøsitetsregler i anbudene også innen dette området.

#31

LAGT TIL av Eyvind J. Schumacher(40)

SYNLIG

Akershus

Politisk område: Miljø og klima.

En tredje rullebane på OSL vil ha vesentlige konsekvenser for miljøet, og kan være i strid med Norges klimaforpliktelser. En så viktig avgjørelse må bygge på en utfyllende og fullstendig utredning av inngrepets konsekvenser. Forslag: Nei til tredje rullebane inntil det foreligger en fullstendig konsekvensutredning.

#33

LAGT TIL av Hilmar Høl

SYNLIG

Landsstyret

Forslag til uttale om industri og klima frå Vestland Ap.

Vestland Arbeidarparti meiner lokale og regionale synspunkt må vektleggast tyngst ved vindkraft på land, og at det ikkje er i sårbare kystlandskap og fjellområder vindkraft skal byggast ut når det er til havs mulighetene ligg i framtiden.

Mange sårbare naturområder og beiteområder blir ramma av ein omfattande vindkraftutbygging, og lokale stemmer må høyrast og takast hensyn til.

Vestland meiner ny vindkraftutbygging i hovedsak må skje til havs. Der kan vi bruke kompetanse og teknologi frå olje- og gasssektoren og det vil gje både nye arbeidsplassar, og samstundes som det kan

gje grunnlag for deelektrifisering av norsk sokkel og reduksjon av CO2 utslipp. Det gjev ny giv for ein pressa norsk leverandørindustri og det gjev fornybar energi som vi sårt treng for å bringe oss inn i ein omstilling til det grønne skiftet.

#34

LAGT TIL av Arve Løberg(233)

SYNLIG

Trøndelag

Utdanning og kompetanse

La Nord Universitet få nok tid til veien videre

Nord universitet så dagens lys fra 1. januar 2016 og da som et «langt» og desentralisert universitet i Nordland og gamle Nord-Trøndelag fylke. Statens kontrollorgan NOKUT meddelte før universitetet var etablert at de ville følge svært godt med på hvordan den vitenskapelige kvaliteten innen forskning og utdanning utviklet seg. I desember 2016 forelå NOKUTs første rapport om Nord universitet hvor det kom fram at man ville gi Nord universitet tid til å omstille seg.

Nord universitet har naturligvis siden etableringen stått i store endringer og omstillinger og tatt sitt oppdrag som universitet målrettet og seriøst. Det er en realitet i alle typer fusjoner og omstillinger at det må ta tid.

For en veldrevet og samfunnsrelatert høgskole som HINT (Høgskolen i Nord-Trøndelag) endret sammenslåingen mye. Det kom nye spilleregler, kravene om formell kompetanse ble innskjerpet, fokuset på forskning ble tøffere, forventningene om internasjonalisering likeså. HINT sin styrke hadde i større grad vært nærhet til praksisfeltet, profesjonsorientering og tett oppfølging av studentene.

Å ta en doktorgrad tar tre-fire år for en stipendiat som er rask og leverer på normert tid. Å gjennomføre et forskningsprosjekt og publisere artikler og bøker, skjer heller ikke over natta. Det krever grundig arbeid, kildestudier, undersøkelser og skrivearbeid. Det tar årevis å omdanne en høgskolekultur og –praksis til å bli universitetsorientert.

Det kan heller ikke være slik at universitetsutdanning er frakoblet det samfunnet en skal levere kompetanse til. Tidligere HINT og nå Nord Universitet er en viktig samfunnsaktør og derigjennom også viktig i samfunnsutviklingen i Trøndelag ikke minst å kunne levere regionens og distriktenes kompetansebehov eks. innenfor helsesektoren, offentlig sektor og blå sektor m.m.

Når utdanningstilbud innenfor eksempelvis sykepleie, som både store og små kommuner har et skrikende behov for settes i spill, blir nedleggelse av campuser feilslått politikk. Det vil også være vanskelig å sikre likeverdige og offentlige tjenester over hele landet hvis så skjer.

Både styret, ledelsen og de ansatte mener at omdanninga til universitet har ført med seg mye positivt, de har fått et sterkere forskningsfokus og mer forskningsbasert undervisning, de har fått et faglig løft og ny faglig entusiasme som igjen gir bedre undervisning. De ønsker også å utvikle sin samfunnsutviklingsrolle slik at de kobler seg i større grad enn i dag til de øvrige samfunnsaktørene i regionen Nordland/Trøndelag.

Det viktigste er at den prosessen som er startet, er på rett vei, men den tar tid.

Arbeiderpartiet har følgende krav til Nord Universitet og Regjeringen:

- At i tillegg til å fremme god forskning og faglighet ta sin rolle som samfunnsaktør for å imøtekomme regionens og distriktenes kompetansebehov.
- Å samordne sin virksomhet med de regionale samfunnsmessige interessene og minne om at kravene om faglig tyngde også kan oppnås i samspill med samfunnet rundt.
- At Nord universitet må sørge for at konsekvenser av eventuelle endringer utredes sektorovergripende, og at utkast til løsninger oversendes som grunnlag for reell høring.
- At regjeringen og statsråden for forsknings- og høyere utdanning gir Nord universitet den tid de trenger for å omstille seg og fullføre det løpet som de har begynt på. Trøndelag Arbeiderparti forventer at Nord Universitet får tilstrekkelige ressurser, og nødvendig tid til å fullføre fusjonen, og til å skaffe seg toppkompetanse, og å øke forskning og vitenskapelig publisering
- For å ha nok og riktig kompetanse i hele Trøndelag forventer Trøndelag Arbeiderparti fortsatt nærhet til profesjonsutdanningene i regionen, forskningsmiljøene ved campusene og opprettholdelse av etablerte partnerskap mellom utdanningsinstitusjoner og omlandet.

Landsstyret

p.p1 {margin: 0.0px 0.0px 0.0px 0.0px; font: 12.0px Helvetica} p.p2

{margin: 0.0px 0.0px 0.0px 0.0px; font: 11.0px Helvetica} p.p3

{margin: 0.0px 0.0px 1.9px 0.0px; font: 11.0px Helvetica}

Klimarefusjonsordning

Selv Norsk olje- og gassproduksjon er den mest miljøvennlige i verden, er det bruken av de eksporterte hydrokarbonene som utgjør den største trusselen mot klimaet. Norsk gass vil riktignok fortrenge kull som energikilde når Europa nå skal nå målene i Parisavtalen, men vi må være mer ambisiøse.

Både FNs klimapanel og Parisavtalen viser at vi ikke vil greie å dekke både energibehovet og samtidig nå 1,5-gradersmålet, uten å fange og lagre CO₂ fra olje og gass. Den fantastiske utviklingen innen fornybar energi som sol og vind er helt nødvendig, men vil likevel på langt nær dekke energibehovet i Europa.

Om vi omdanner norsk gass til hydrogen, kan vi derimot fortsatt bruke det norske rørsystemet til Europa, samt rørene som frakter gassen inn på kjøkkenet i England og kontinentet. Å erstatte dette systemet med kraftledninger vil ha enorme kostnader og sannsynligvis utsette overgangen til klimavennlig kraft.

Norge kan med andre ord sikre utslippsfri energi til Europa ved å rense bort CO₂ og lagre den på havbunnen, akkurat som Parisavtalen og Klimapanelet ber om. Samtidig gir det oss muligheten til å rense eksisterende industri, og dermed på sikt øke lønnsomheten og tiltrekke oss flere.

Da vi fant olje og gass stimulerte vi til en enorm teknologiutvikling gjennom at den norske staten tok nesten hele regningen for teknologiutviklingen, mot at selskapene betaler nesten 80 prosent skatt på inntektene. Nå må vi lage tilsvarende løsninger for å løse klimakrisa. USA vedtok nå i februar en lov som gir selskapene skatterefusjon for hvert tonn CO₂ de renser og lagrer.

Regjeringen somler. Å tro at markedet alene løser dette, er som å sitte i et tomt badekar å vente på flo. Vi må skape markedet. Norge bør derfor ha ambisjon om at vi innen 2030 skal levere CO₂-fri energi til Europa, og vi bør etablere en egen «Klimarefusjonsordning» som overgår USA, for å raskere realisere lønnsom fangst og lagring av CO₂ for å sikre overgangen til CO₂-fri energi i Europa.

Trøndelag Arbeiderparti vil:

- At Norge etablerer en «Klimarefusjonsordning» for fangst og lagring av CO2
- Sette mål om å omdanne norsk naturgass til hydrogen for å forsyne Europa med klimavennlig energi innen 2030

#41

LAGT TIL av Amund Hellesø(237)

SYNLIG

Trøndelag

Næringsliv – Havbruk: Forslag: Havbruksnæringen har blitt en av Kyst-Norges viktigste næringer. I distriktsmanifestet er vi opptatt av at vertskommunene skal sikres stabile forutsigbare inntekter for bruk av areal og for å tilrettelegge for nytt areal for oppdrettsnæringen, også når det ikke er vekst. Arbeiderpartiet ønsker at næringen må sikre en drift som ikke truer miljøet.... For at vi skal sikre en samfunnsøkonomisk og bærekraftig vekst innenfor Havbruksnæringen trenger vi endringer i kravene til næringsaktørene. Arbeiderpartiet vil innføre en «leveringsplikt» på laks innenfor produksjonsområde. Dette medfører at laks produsert i et produksjonsområde skal «landes og bearbeides» i samme produksjonsområde. Det er viktig at sykdomsforebyggende og smittereduserende tiltak og bestemmelser blir hensyntatt. Arbeiderpartiet ønsker at ved tildeling av ny vekst skal de som velger en mer bærekraftig transport som f.eks. sjøtransport prioriteres

#45

REDIGERT av Elin Såheim Bjørkli(94)

SYNLIG

Innlandet

3. Kultur, forslag 170

Presisering: Forslaget må ikke gjelde kun Finnmarkskysten.

Forslaget gjelder beredskap og sikkerhet og vil i den sammenheng også være aktuelt for andre deler av landet. Eksempel: I fjor hadde vi en situasjon både i Nord-Odal, Kongsvinger og andre steder der viktig infrastruktur falt ut, blant annet grunnet flere skogbranner i tørkeperioder. Det betydde at det ikke var mulig å komme fram til viktige etater via telefon eller nett, og når strøm i tillegg forsvant ble det vanskelig

Det vanskelige.

Når nettlinjener er nede er det heller ikke mulig å få ut informasjon på DAB-radio. Selv om man skulle ha en radio med batteri, vil ikke sendingen komme frem fordi signalet ikke kommer frem til den lokale senderen i det aktuelle området. FM er kun avhengig av at sendepunktene har strøm.

Loalradio med beredskapsavtale og kommunene de har konsesjon i, plikter i en beredskapssituasjon å samarbeide. Her bør det legges til rette for at man kan bygge ut noe beredskap i fellesskap, slik at viktig informasjon kan nå ut til innbyggerne i kommunene.

Det er viktig at dette forslaget ikke blir låst til bare Finnmarkskysten.

#46

REDIGERT av Elin Såheim Bjørkli(94)

SYNLIG

Innlandet

3. Kultur, forslag 171

Forslag: Det legges til «Det er viktig at lokalradio og lokal-TV har anledning til å selge bingoblokker på nett. Denne tillatelsen bør også omfatte at man kan spille på sine kjøpte bonger digitalt, det være seg på en datamaskin, mobil, nettbrett eller andre aktuelle plattformer. Det må også legges opp til at man da også kan levere vinnerbonger digitalt.»

Begrunnelse: Det å selge blokker til radiobingo allerede tillatt på nett. Det punktet som gjelder likebehandling i forhold til bingohaller går kanskje mer på at man ønsker at det skal bli tillatt å også spille på bongene uten at man er nødt om å skrive dem ut på papir.

Vi har eksempler på spillere som har kjøpt digitale blokker, som de ikke fikk spilt på da de ikke hadde printer. Det er for så vidt spillerens ansvar å sette seg inn i reglementet før man kjøper bonger for spillet, men når vi i år skriver 2019, føles det feil å ikke kunne benytte dagens teknologi for salg, distribusjon og spill.

#47

REDIGERT av Elin Såheim Bjørkli(94)

SYNLIG

Innlandet

3. Kultur, forslag 117

FORSLAG: Arbeiderpartiet ønsker å legge til rette for at lokalradio lykkes med overgang i fra FM til DAB gjennom å forlenge FM-konsesjoner fram ut 2031, slik at man får felles utløp av konsesjoner. Stasjoner som får forlengelse av sine FM konsesjoner må innen en dato som settes av stortinget, i god tid før 31.12-2031 ha lagt en plan for digitalisering av sine sendinger.

BEGRUNNELSE: Her er det forslaget om å forlenge FM konsesjonene for lokalradioene til 2031, som er svært viktig for mange lokalradioer.

Når det gjelder selve forslaget så ønsker vi å ha en ordning som gjør det økonomisk mulig å få bygget ferdig DAB-nettet for lokalradio. Dette kan best gjøres ved at lokalradioen får fortsette med sendinger på FM, ettersom det er her de har hovedtyngden av sine inntekter. Dessuten bør det være felles utløp på konsesjoner på både FM og DAB. I dag har man FM konsesjon ut 2021, og DAB ut 2031.

#48

LAGT TIL av **Bjørn Ola Aukrust(89)**

SYNLIG

Innlandet

Kraft

Regjeringen har oppnevnt et ekspert-utvalg som skal se på beskatningen av kraftindustrien.

Her er et lite utdrag fra mandatet til ekspert-utvalget.

«Utvalget bes om å gjøre en helhetlig vurdering av kraftverksbeskatningen.

Utvalget kan se bort fra forslagenes virkning på fordeling av skatteinntekter mellom skattekreditorer (staten, kommuner og fylkeskommuner).»

Det ligger ikke i ekspertgruppa sitt mandat og se på hvem som får råderett over skattepengene fra vasskraften. Her må Arbeiderpartiet kjenne sin besøkelsestid.

Når vi ser hvordan regjeringen har satsset på sentralisering og skattelette gir dette grunn til bekymring.

Realiteten i kommunen rundt i landet er en hverdag som har blitt preget av stadig strengere økonomi.

Det er stadig mindre overføringer fra sentrale myndigheter og mange norske bygger sliter med fraflytting. I denne sammenheng er kraftinntekter svært viktige.

For kommunen i det nå gamle Oppland fylke har dette utgjort mellom 300-350 millioner kroner årlig.

Dette er inntekter som er forholdsvis forutsigbare og som har stor betydning for hvordan kommunene kan legge opp drift og tjenester.

Et eksempel på dette er min nabokommune Skjåk:

Når en kommune som Skjåk i 1999 gikk inn for å bygge ut Øvre-Otta var dette ut fra en forutsetning at dette skulle sikre kommunen sikre inntekter i tiårene framover. Skulle pengene gå inn til sentrale myndigheter er dette også et svik overfor de som har tatt belastningen ved utbygging.

For Skjåk i 2018 utgjorde netto kraftinntekter 33 millioner kroner av et totaltbudsjett av ca 235 millioner kroner.

Kommunene må få beholde råderetten over disse kraftinntektene de har i dag.

Så lenge vi har hatt vannkraft i Norge har kommunene kunne gjort nytte av disse inntektene. Dette må også fortsette inn i framtida!

#51

LAGT TIL av **Stein Erik Lauvås**

SYNLIG

Landsstyret

SOSIAL

Forslag : Arbeiderpartiet vil innføre drøftingsrett i forkant av trygdeoppgjøret slik at det gis forhandlingsrett på fordelingen av den fastsatte rammen for trygdeoppgjøret.

Begrunnelse: Det vil være et viktig og riktig signal fra Arbeiderpartiet å gi landets pensjonister en drøftingsrett i forkant av rammen for trygdeoppgjøret og det vil være en anerkjennelse av landets pensjonister og gi forhandlingsrett innenfor fastsatt ramme av trygdeoppgjøret. Forslaget vil ikke gi kostnadsøkninger men sidestille pensjonistene med f.eks KS drøftinger.

#52

LAGT TIL av **Marta Hofsøy**

SYNLIG

Digital spillkultur i Norge

Flertallet av norsk ungdom spiller dataspill. 96 prosent av gutter og 63 prosent av jenter i alderen 9–18 år oppgir at de er spillere. For mange av dem er det en fritidssysssel, men noen forsøker også å konkurrere i e-sport. Samtidig spiller stadig flere voksne. En tredel av nordmenn spilte i 2017 en eller annen form for digitalt spill hver dag. Likevel er det fremdeles fordommer knyttet til dataspill. Spillkulturen har lenge ikke vært anerkjent på lik linje med andre kulturuttrykk.

Dataspill er en rask voksende bransje, med global omsetning på omtrent 850 milliarder kroner i 2017. Til tross for at vi har en høyt utdannet befolkning, med sterk digital kompetanse, er den norske spillbransjen fortsatt relativt liten sammenlignet med våre naboland.

Dataspill er noe helt annet i dag enn da de første konsollene dukket opp på 70-tallet.

I dag er det favorittaktiviteten til mange ungdommer. Dataspill kan være kultur av høy kvalitet. Det er en sport med millioner av tilhengere. Det er verdens største underholdningsindustri, som engasjerer gamere verden over. Og det er i ferd med å endre måten barn lærer på. Arbeiderpartiet vil ha politikk som støtter opp om alt det positive ved digital spillkultur, og som forebygger eventuelle negative sider ved dataspill.

Spill som fritidsaktivitet

For de aller fleste er dataspill underholdning. Enten de stabler brikker i et mobilspill eller oppdager nye verdener på en konsoll, så bruker 33 prosent av nordmenn daglig et digitalt spill for å koble av. For barn og ungdom er dataspill også en kilde til felleskap og identitet. Man snakker gjerne om gaming-kulturen. Gjennom spill kan unge utforske ulike roller, møte nye venner, og lære seg sosiale ferdigheter. Dessverre domineres den offentlige samtalen fortsatt av advarsler mot dataspill. Noen av advarslene, som at dataspill i seg

selv er skadelig, har liten rot i virkeligheten. Andre problemer, som negative kjønnsstereotyper eller ekstreme holdninger er utfordringer som må møtes med nyansert praktisk politikk.

En utfordring ved dataspill i dag er at enkelte selskaper benytter seg av lotterilignende mekanismer for å tjene penger. Spillere kan for eksempel betale virkelige penger for å få tilgang på goder inne i spillet, uten at det er kjent på forhånd hva de faktiske skaffer seg. I Belgia er denne praksisen forbudt. I Norge er slike mekanismer lite regulert.

En annen utfordring er at enkelte ungdommer benytter spill til å isolere seg. Selv om dataspill kan gi møter med andre inne i spillet, bør vi også tilrettelegge for at ungdom kan spille sammen, med trygge voksenpersoner til stede. Til slike fysiske møteplasser kan man også knytte spillutviklingsmiljøer og e-sport-klubber. Arbeiderpartiet står for en politikk som legger til rette for at barn og ungdom kan spille sammen og der lotterilignende mekanismer begrenses.

Arbeiderpartiet vil:

- Innføre et regelverk for lotterimekanismer i dataspill i Norge, basert på anbefalingene fra rapporten om gråsonespill fra Forum for spilltrender
- Satse på møteplasser for den digitale kulturen, som for eksempel digitale fritidsklubber eller klubbhus i idretten. Barn og

unge skal ha arenaer der de kan spille og der voksne med digital kompetanse er til stede

- Ha en nasjonal kampanje for nettvett og fornuftig bruk av dataspill og sosiale verktøy

Spill som kultur

Det lages i dag mange dataspill med høy kunstnerisk kvalitet. Som film, teater og litteratur kan spill overraske, gi ny innsikt og vekke folks kreativitet. Fritt Ord annonserte nylig at de vil støtte spilljournalistikken, inkludert kommentarer og anmeldelser.

Hvis vi mener alvor med å anerkjenne dataspill som et

kulturprodukt, må vi også sørge for at unge får tilgang på spillkultur av høy kvalitet i hele landet. Derfor bør det være bredbånd i hele landet. Familier med lav inntekt bør ha tilgang på nett, slik man har gjort forsøk med i Bergen. Arbeiderpartiet mener at eksisterende kulturinstitusjoner bør få kompetanse og støtte til å tilby ungdom gode spillopplevelser.

Arbeiderpartiet vil:

- Sørge for at dataspill blir en del av kulturskolen, for å fremme digital kreativitet
- Bidra til at folkebibliotekene blir møteplasser for spillaktiviteter og formidlere av dataspill
- Sørge for at nye flerbrukshaller er tilrettelagt for datatreff
- Innføre dataspill som en del av Den kulturelle skolesekken

Spill som sport

E-sport er fortsatt en relativt ung idrett. Det finnes ikke noe e-sportforbund i Norge. Svenska E-sportförbundet har eksistert siden 2016, men er ikke organisert i det nasjonale idrettsforbundet. Det foregår både en nasjonal og en internasjonal diskusjon om idrettsbegrepet og e-sport og hvor aktiviteten hører hjemme.

Selv om det arrangeres et nasjonalt divisjons- og sesongbasert seriespill i Norge, er e-sporten for øvrig i liten grad organisert. Dermed er det tilfeldig hvilke lag og spillere som plukkes opp og får utvikle sitt talent. Der den organiserte idretten legger til rette for at alle kan prøve seg, mangler e-sporten fortsatt en infrastruktur i form av klubber, trenere og etiske retningslinjer. Denne mangelen er problematisk fordi aktører som ønsker å spre ekstremisme også opererer i e-sporten, og fordi unge med en interesse ikke gis mulighet til å utvikle sitt talent. Arbeiderpartiet mener det er behov for at e-sporten kommer inn i mer ordnede former.

Arbeiderpartiet vil:

- Støtte opprettelsen av et nasjonalt, demokratisk organisert e-sportforbund, i tråd med de verdier som preger idretts- og foreningsvirksomhet i Norge i dag
- Støtte initiativer for et internasjonalt e-sportsarrangement i Norge

Spill som næring

Den norske spillbransjen omsetter for om lag 358 millioner kroner og sysselsetter rundt 600 personer. Til sammenligning omsatte bransjen for 15 milliarder i Sverige i fjor, og sysselsatte over 5300 personer. Sentrale byer i Norge der det finnes miljøer med spill-selskaper er Oslo, Bergen, Trondheim, Hamar og Tromsø.

Bransjen har et godt utgangspunkt i Norge. Befolkningen er høyt utdannet og den digitale kompetansen er sterk. Dessverre står en del utfordringer i veien for at den skal kunne utvikle seg. Tilgangen på kapital er liten. Norske investorer er i liten grad interessert i dataspillnæringen. Av støtten fra Norsk filminstitutt til film, serier og spill mottar dataspill kun fem prosent, og de får ikke søke produksjonstilskudd, kun utviklings- og lanseringstilskudd. SkatteFunn-ordningen brukes noe, men betales i etterkant, og bidrar dermed ikke til likviditet i produksjonsperioden.

For dataspillprodusenter er markedet globalt. Dette gir utfordringer i form av behov for oversettelser og publiseringsstøtte. Innovasjon Norge hadde i 2016 et prosjekt i form av eksportprogrammet «Spill ut i verden». Arbeiderpartiet vil styrke dataspillnæringen i Norge, som et ledd i å sikre fremtidens smarte arbeidsplasser og for å bidra til at dataspillkulturen blir en naturlig del av det norske kulturmangfoldet. Det er et viktig kulturpolitisk mål at det utvikles gode norske spill, slik det er et kulturpolitisk mål å støtte norsk filmindustri.

Arbeiderpartiet vil:

- Evaluere regelverket i NFIs tilskudd til dataspill, vurdere å åpne for produksjonsstøtte i ordningen og trappe opp bevilgningene til spillformål
- Vurdere etablering av en incentivordning for dataspill etter modell fra Video Game Tax Relief fra Storbritannia
- At «Spill ut i verden» skal etableres som et permanent virkemiddel for å legge til rette for internasjonalisering av norsk dataspillbransje

Spill som læring

Flere skoler har tatt i bruk dataspill som pedagogisk verktøy. Spill bidrar til å bygge ferdigheter vi trenger i fremtidens Norge. Spill gir sosiale ferdigheter som samarbeid og kommunikasjon, praktiske ferdigheter som programmering, lesing, skriving og regning, og gir flere pedagogiske muligheter for økt læring. eksempelvis historie.

der en kan lære om 2. verdenskrig gjennom å spille seg gjennom de historiske hendelsene.

Lærere bør kjenne barn- og ungdoms spillvaner, men også ha kompetanse i hvordan spill kan integreres og brukes i undervisning. Ved Revheim skole i Stavanger har man ansatt en egen spillpedagog og bruker dataspill aktivt i undervisningen. Et spennende tiltak er e-sportlinjer, som er forsøkt på flere videregående skoler i Norge. Disse skolene bidrar til god digital spillkultur og gir ungdom mulighet til å få kompetanse innenfor spillutvikling og IT-kunnskaper generelt.

For noen ungdommer som faller ut av skolen er dataspill blitt en viktig aktivitet, fordi det gir mestring og tilhørighet. Når det offentlige skal møte disse bør de ha kunnskap om digital spillkultur slik at de forstår ungdommens behov. I noen tilfeller burde unge spillere med liten skolegang og gode spilltekniske ferdigheter få en mulighet til arbeidstrening hos spillutviklere, hvis forholdene ligger til rette for det.

Arbeiderpartiet vil:

- Ha flere e-sportlinjer i videregående skole
- Integrere kompetanse om dataspill og digital spillkultur i lærerutdanningen
- Utvikle flere spillbaserte digitale læremidler i Norge
- Øke kunnskapen om dataspill blant ansatte i barnevern og sosialtjenester
- At NAV i større grad organiserer arbeidstrening hos spillutviklere

#9

REDIGERT av Robin Martin Kåss(142)

SYNLIG

Telemark

Helse

Sats på sykehusene!

Telemark AP krever at Stortinget og regjeringen satser på våre

felles sykehus. Den blå

regjeringen har dessverre bevilget for lite til helseregionene

samtidig som de har gitt

kommersielle konsern et sugerør inn i sykehusbudsjettene gjennom

såkalt "fritt

SARNAIT TIL

behandlingsvalg”.

Telemark AP er for valgfrihet, og det var Stoltenberg 1 regjeringen som innførte den gode ordningen med å velge hvilket offentlig sykehus du kan motta behandling på. Dagens regjering derimot innførte ordningen «Fritt behandlingsvalg» som gjør at privatsykehus tapper midler fra offentlige og ideelle sykehus. Både Sykehuset Telemark og Betanien Hospital har tapt stort på regjeringens manglende bevilgninger. Regjeringen tar midler fra vår helseregion og gir til kommersielle, og ofte utenlandsk eide, helsekonsern. Telemark AP mener at den årlige økningen av sykehusbudsjettene bør dobles fra regjeringens nivå på under 1,5 mrd til minst 3 mrd. Samtidig bør sykehusene og deres fagfolk ikke tvinges til å kjøpe tjenester fra kommersielle aktører på bekostning av tilbudet til de pasientene som trenger det mest. Sykehuset Telemark har behov for økte midler til blant annet akutttilbud, strålesenter og psykisk helse, og vi ser med uro på kuttene som regjeringen påtvinger Betanien Hospital.

#11

LAGT TIL av Frode Jacobsen

SYNLIG

Landsstyret

Veien til fornybarsamfunnet

Arbeiderpartiet er et teknologioptimistisk og industrivennlig klimaparti. Det grønne skiftet gir en rekke nye muligheter for verdiskapning og arbeidsplasser i Norge. Offentlige og private aktører må samarbeide om å være tidlig ute i omstillingen og bygge videre på de mange naturgitte forutsetningene Norge har på dette feltet. For å realisere fornybarsamfunnet, foreslår Oslo Arbeiderparti følgende tiltak:

Arbeiderpartiet vil:

- benytte offentlige investeringer og statlig eierskap strategisk til å bygge denne grønne industrien.
- at Norge støtter opp om gjennomføringen av Parisavtalen og dens legitimitet, og følger EU sitt utslippsmål om minst 40 prosent kutt innen 2030.

- at Statens pensjonsfond utland skal trekke seg ut av fossile aksjer ved å ta olje- og gassaksjer, herunder oljesand, ut av fondets referanseindeks.
- utvikle en langsiktig nasjonal strategi for overgangen til fornybarsamfunnet, som tar høyde for at Norges økonomi gradvis blir mindre avhengig av petroleumssektoren, herunder vurdere omlegging av skattesystemet i grønn retning.
- at alle offentlige beslutninger underlegges en klimatest, ved at det for eksempel lages egne klimaregnskap til offentlige budsjetter.
- at Norge skal gå i bresjen for å rense verdenshavene for plastsøppel og redusere bruk av plastemballasje internasjonalt.
- arbeide for en internasjonal avtale om å redusere bruken av plast kraftig.
- innføre en internasjonal lov for resirkulering av plast.
- sikre at vår offshore- og mekaniske industrikompetanse utnyttes til produksjon av offshore vindparker.
- at utbyggingen av ladestasjoner må fortsette, herunder hurtigladestasjoner.
- innføre restriksjoner på biltrafikk i bymiljø for å redusere utslipp, støy og svevestøv.
- bygge ut landstrøm ved norske havner for å fremme utviklingen av helelektriske og hybride ferge- og skipsløsninger.
- at arbeidet med å utvikle plusshus og klimavennlige bygg må styrkes. Bymiljøer bør utvikles slik at det fremmer kollektivtransport, sykkel og gange.
- at byggeplasser og anlegg skal være utslippsfrie i størst mulig grad.
- innføre internasjonale ordninger for resirkulering av plast, og starte i alle land med kystlinje. Økonomisk svake land må motta bistand for å bygge sine anlegg.
- innføre en plastavgift som favoriserer selskaper som bruker resirkulert plast.
- forby ikke-nedbrytbar engangsplast, plastposer og engangsbestikk der hvor miljøvennlige alternativer finnes.
- at minst 70% av plast i Norge resirkuleres innen 2025.
- innføre pant på all plastemballasje.
- jobbe for en felles panteordning i Norden og helst Europa.
- forby bruken av mikroplast som tilsetningsstoff og arbeide for å redusere bruken av plast som blir til mikroplast.
- at norsk politikk skal ha som mål å redusere det materielle forbruket.
- regulere delingsøkonomien med mål om å øke deling av varer og tjenester, samtidig som kunders og ansattes rettigheter og

hensynet til statens inntekter ivaretas.

- utvide reklamasjonsretten.
- jobbe for at det innføres krav om at produkter som selges i Norge skal være mulig å reparere
- redusere og fjerne moms på reparasjon og gjenbruk.
- gi støtte til tiltak som gjør det lettere å reparere, dele og gi bort og bytte brukbare gjenstander slik som utstyrssentraler.
- at Norge skal gå i bresjen for å kraftig redusere bruken av miljøgifter internasjonalt og nasjonalt.

#13

LAGT TIL av **Jardar E. Flaa(59)**

SYNLIG

Oslo

Forslag fra Jardar E. Flaa, delegat fra Oslo Ap

Tiltak for klimakutt må være effektive og rettferdige
Forslag om «Karbonavgift til fordeling»

Det blir stadig mer åpenbart at det haster å få ned klimautslippene i verden. Vi ser en betydelig økning i klimaengasjementet i befolkningen, spesielt blant de unge. Det er et rop etter tiltak og initiativ som bidrar til redusert utslipp og etter tiltak som virkelig monner.

Norge har allerede relativt høye avgifter på utslipp av karbon (eks. veibruksavgiften på drivstoff, miljøavgift på mineralske produkter, avgift på utslipp av CO₂ på kontinentalsokkelen osv.) sammenlignet med andre land i Europa. Likevel er avgiftene våre langt unna å være en skikkelig drivkraft i det grønne skiftet, mener mange klimaøkonomene. Hvis avgiftene på utslipp skal virke kraftfullt inn på folks og bedrifiers adferd og vaner, må det økninger til. Det er derfor viktig å se på ordninger som både belønner klimariktig atferd og straffer uriktig atferd. En slik ordning kan være «Karbonavgift til fordeling» (KAF).

«Karbonavgift til fordeling» vil være en progressiv avgift på forbruk av karbonbasert brensel og drivstoff. Deretter går ideen ut på at hele eller deler av avgiften blir tilbakebetalt/fordelt til alle skatteyterne. Det betyr at man flytter penger fra dem som forurenses mye, eksempelvis kjører mye bil og fly, som gjerne også har høy inntekt, til dem som forurenses lite. Hensikten er å motivere til lavere karbonforbruk og samtidig skåne vanlige innbyggere fra

den økte kostnaden ved den økte karbonavgiften.

Norge har til en viss grad allerede et slikt system ved at de norske karbonavgiftene brukes til tiltak som kommer hele befolkningen til gode. Imidlertid fungerer de norske karbonavgiftene dårlig som bevisstgjørende oppmuntring til den enkelte for å ta fornuftige klimavalg. En betydelig avgiftsbetaling med påfølgende refusjon, vil kunne gi en betydelig spore til å finne alternative transportmåter og ideer for kutt i eget karbonforbruk.

Canada har gått inn på en slik ordning, og vil på sikt fordele inntektene fra karbonavgiften likt i befolkningen, i en månedlig utbetaling. Dette gir hver innbygger en sterk oppmuntring til å redusere sine karbonutslipp. De som forurensar mye betaler mye avgift, som så i neste runde kommer alle innbygger til gode. Provinsen British Columbia, som har hatt en tilsvarende ordning siden 2009, har redusert sine utslipp med 16 %, mens utslippene ellers i Canada har økt med 5 %.

Klimaendringene truer vår klode - mye verre på den sørlige halvkule enn i nord. Også i Norge merker vi imidlertid nå skremmende klimaendringer. Det er tid for handling. Da kan vi ikke låse oss til konvensjonell avgifts- og skattepolitikk, men være åpne for løsninger som kan gi effektive klimakutt og bedre fordeling.

Arbeiderpartiet vil utrede ordningen med «Karbonavgift til fordeling» i Norge.

Det viktigste med utredningen av tiltaket må være reduserte klimautslipp, men også at en bedre fordelingspolitisk effekt utredes.

#15

REDIGERT av **Tore Onshuus Sandvik(226)**

SYNLIG

Trøndelag

Barn og Familie

Ny vurdering av fødselspermisjonen

Trøndelag Arbeiderparti er bekymret for at flere mødre velger å ta ulønnet permisjon etter fødsel etter at Stortinget vedtok den såkalte tredelingen av foreldrepermisjonen. Dette gjør at maksimal periode hjemme med barnet for en av foreldrene blir 7 måneder etter fødsel

ijentinne med barnet for en av foreldrene din 7 måneder etter fødsel. Dette er kortere enn Helsedirektoratets anbefaling når det gjelder amming, og stadig flere fagfolk med kunnskap om barns tilknytning advarer mot ordningen. Av ulike årsaker er det også flere fedre som ikke får tatt ut pappapermen, slik at familiene mister disse ukene og mor må på jobb og barnet i barnehage fra 7 måneder. Regjeringen regner på bakgrunn av dette med at den nye ordningen vil gi mindre samlet permisjon til barnefamiliene.

Fortvilte foreldre over hele landet reagerer på ordningen og både Fagforbundet og Jordmorforbundet advarer sterkt mot ordningen i sine høringssvar. Høyresiden svarer med at mødre fritt kan velge ulønnet permisjon eller ta ut ferie for å få lengre permisjonstid med barnet. Trøndelag Arbeiderparti reagerer sterkt på denne forskjellsbehandlingen som gjør at familier med råd og ressurser får velge det beste for seg og barnet, mens andre ikke har samme mulighet.

Mor og far er like verdifulle som foreldre for barnet, men mor og far er biologisk forskjellige, og morsrollen krever mest tid første leveår. I praksis forbeholder ordningen flere uker til far enn til mor etter fødsel, når de to ukene med rett til omsorgspermisjon rett etter fødsel regnes med.

Gros familiereformer med lengre fødselspermisjon, barnehageutbygging og innføring av pappapermen, gjorde Norge til et bedre land. Norske kvinner fikk både flest barn i Europa og lå

også på toppen i sysselsetting, samtidig som norske menn tok større del i omsorgen for barna fra de var små.

Nå stuper fødselstallene og er på sitt laveste nivå noensinne, samtidig som ny forskning viser at kortere samlet permisjon for mor ikke har bidratt til økt likestilling i arbeidslivet, slik intensjonen har vært bak en mer regelstyrt fordeling av permisjonen mellom foreldrene.

Trøndelag Arbeiderparti må ta opp tredelingen til ny vurdering. Det er behov for å ivareta mødres behov for full restitusjon og amming etter fødsel, i tråd med helsemyndighetenes faglige råd og ILO-konvensjon nr. 183 om fødselsbeskyttelse og mors rett til 14 ukers fødselspermisjon. Foreldrenes valgfrihet må også veie tyngre.

Samtidig er det behov for en ny og offensiv familiepolitikk som

senker terskelen for å flere barn. Det er fortsatt behov for en øremerket og raus pappaperm, men ikke på bekostning av mors periode eller den perioden foreldrene har til fri fordeling. Den må komme som et tillegg i samlet permisjonstid.

Videre er det slik at anslagsvis 6000 fedre i dag ikke får pappaperm hvert år på grunn av et regelverk som knytter retten til mors aktivitet. ESA har anmeldt Norge for denne praksisen, men regjeringen har anket. Trøndelag Arbeiderparti mener Norge bør trekke denne anken og finansiere ordningen slik at disse fedrene og barna får muligheten til å være sammen med pappaperm, slik andre fedre får.

Trøndelag Arbeiderparti mener:

- At Arbeiderpartiet må ta opp tredelingen til ny vurdering.
- At Norge bør trekke anken mot ESA

#18

LAGT TIL av Gry Fuglestveit(141)

SYNLIG

Telemark

Arbeid:

Unge og uføre uten tilleggspensjoner. Arbeiderpartiet må gjeninnføre automatisk skattebegrensing og bostøtte for unge uføre!

De med 230.000,- til 285.000,- pr år og i tillegg er enslige. må få langt mindre skatt.

Vi snakker om forskjellene i samfunnet, vi kan ikke være bekjent av en slik behandling av en gruppe som har store utfordringer. Vi er likeverd.

#19

LAGT TIL av Fredrik Mellem(45)

SYNLIG

Oslo

Obligatorisk barnevaksinasjonsprogram

Det er Arbeiderpartiets tradisjon og adelsmerke at vi baserer vår politikk på rasjonalitet, vitenskap og fakta. Dette innebærer at når samfunnets realiteter endres, så kan og må politikken også endres.

Vi har nå en tid hvor ufornuft, nonsens og falske nyheter preger hverdagen på en måte vi ikke kunne forestille oss for bare få år

siden

SIGEN.

En økende vaksinemotstand er bare ett, men svært alvorlig utslag av dette. En nesten utryddet sykdom som meslinger er nå på vei tilbake. Antallet tilfeller har mer enn tidoblet seg i Europa på bare to år. Det er bare et tidsspørsmål før det dukker opp enda mer alvorlige konsekvenser – med mindre vi gjennom politisk lederskap tar affære. Vi har identifisert problemet. Da er det naturlig å trekke de politiske konsekvensene av dette.

Vrangforestillinger om hva vaksiner er og hvordan de virker, leder til at flere barn enn før nå ikke blir del av

barnevaksinasjonsprogrammet. Dette til ulempe både for det enkelte barn og samfunnet. For et sosialdemokratisk parti vil det være utenkelig å ikke trekke den logiske konsekvensen av dette, ved å gjøre barnevaksinasjonsprogrammet obligatorisk. Dette er ikke en urimelig inngripen i foreldrenes beslutningsrett over barns helse. Dette er derimot en helt nødvendig folkehelsepolitisk konsekvens av at denne typen omsorgssvikt brer om seg.

Noen kan av medisinske grunner ikke vaksineres. Disse tilfellene er ikke flere enn at de kan få beskyttelse gjennom flokkimmunitet. Da må vi andre være vaksinert.

Arbeiderpartiet vil derfor gjøre barnevaksinasjonsprogrammet obligatorisk. Videre må alt helsepersonell til enhver tid ha adekvate vaksinasjoner.

#20

LAGT TIL av Gry Fuglestveit(141)

SYNLIG

Telemark

Helse:

BPA må jobbes mer systematisk med. Ulikehten er for stor og for tilfeldig hvor du bor i landet. Buskerud har et fint forslag, men jeg ønsker vi styrker det betraktelig med å få bort lovteksten fra helse. Så lenge det er helse som organiserer denne ordningen i kommunene vil det bli store forskjeller og ulik kunnskap om hva frihetsverktøyet er.

Fra statlig hold er det Eldre og folkehelseminister som administrerer BPA, men helseministeren som sitter med lovansvar. Dett må vi gjøre noe med. Kommunene tolker BPA med helsebriller på, det er alvorlig! BPA-ordningen er ikke verdig en slik behandling, og BPA-bruker er ikke syk!

#21

LAGT TIL av Oddrun Grønvik(62)

SYNLIG

Oslo

Oslo arbeidersamfunn til Ideologi

"Oppgjøret mot høyreekstremismen etter 22. juli har uteblitt.

Holdningene, konspirasjonsteoriene og hatet som ga næring til terroristen som angrep oss for snart ni år siden fortsetter å florere nesten uhemmet på sosiale medier og alternative medier som Resett, Document.no og HRS. Dette kom senest frem etter den 22. juli inspirerte terror angrepet i New Zealand som tok liv av 50 muslimer i 2 moskeer.

Veksten av de høyreekstre miljøene delvis fyrt opp av ytre høyre og drar en ny generasjon av unge mennesker til en farlig og voldsforherligende ideologi. Forskning viser at folk som tror på konspirasjonsteorier har en større tilbøyelighet til å anse vold som et legitimt virkemiddel. Hatkriminalitet inspirert av disse grunnleggende anti-demokratiske holdningene er dessverre også i vekst. Hatet rammer minoritetsgrupper aller hardest. I møtet med denne utviklingen er det viktig at vi som sosialdemokrater leder verdikampen mot ekstremisme generelt og høyreekstremisme spesifikt.

Arbeiderpartiet vil derfor sette kamp mot høyreekstremisme høyt. Arbeiderpartiet vil bekjempe høyreekstremisme på en systematisk måte og utforme en handlingsplan mot høyreekstremisme og hat mot religiøse og andre minoriteter.

#32

LAGT TIL av Melita Ringvold(64)

SYNLIG

Oslo

Nasjonale forsøk med start-up visum

Det er mennesker som skaper verdier og nye arbeidsplasser, og vi skal være partiet som former det nye arbeidslivet og tør å bane vei for et moderne, raust og innovativt arbeidsliv. Norge har en liten, åpen økonomi vi alltid har vært avhengig av verden rundt oss både fordi vi har et eksportrettet næringsliv, men også fordi vi er et lite folk med relativt små forsknings- og innovasjonsmiljøer. Norsk næringsliv står ovenfor en stor endring både hva gjelder digitalisering og omlegging til en mer klimavennlig økonomi. Derfor blir avgjørende for oss at vi evner å beholde og tiltrekke oss den beste kompetansen. Et forslag som kan gi et lite men verdifullt

beste kompetansen. Et forslag som kan gi et nytt og verdifullt bidrag til å bygge opp norsk konkurransekraft er start-up visum.

Start-up visum kan utvikles etter modell fra University of Massachusetts Boston Global Entrepreneur-in-Residence program eller Obamas lovforslag fra januar 2017 International Entrepreneur Rule.

Dette er en ordning som gir utenlandske forskere, grundere eller studenter opphold og arbeidstillatelse dersom de kan dokumentere at de har fått finansiering til et levedyktig konsept som kan videreutvikles til ny virksomhet i Norge. Forsøk med start-up visum kan utvikles i samarbeid med kunnskapsmiljøer, klynger, innovasjonsdistrikt, private investorer eller regionale økosystemer for skalering av oppstarts-bedrifter.

Gjennom start-up visum kan Norge tiltrekke seg internasjonal kompetanse som både styrker egne kunnskapsmiljøer og på sikt kan bidra til å utvikle norsk næringsliv og konkurransekraft.

Næringspolitisk forum i Oslo Ap foreslår at Næringsdepartementet i samarbeid med Innovasjon Norge og andre relevante fagmiljøer igangsetter forsøksprosjekt med start-up visum i Norge etter modell fra likende programmer i USA og Storbritannia.

#38

LAGT TIL av **Ingunn Trosholmen(96)**

SYNLIG

Innlandet

Beredskap: Sektoransvar til KommuneCsirt senter i Innlandet.
Forslag: kommunal og moderniseringsdepartementet skal gi KommuneCsirt(Computer Security Incident Response Team)senteret i Innlandet et sektoransvar for forebygging, varsling og håndtering av cybersikkerhetshendelser for kommunesektoren. Begrunnelse. God digital sikkerhet er en forutsetning for at vi kan fortsette å digitalisere i kommunale tjenester. Vi møter stadig større og mer komplekse sikkerhetsutfordringer. Per i dag er det ingen aktører som har ansvar for varsling og informasjonsdeling mellom kommuner og fylkeskommuner. Heller ingen som beskriver et helhetlig situasjonsbilde(trusler) for kommunal sektor. I Innlandet opprettes nå et senter for å forhindre og bistå ved dataangrep. Alle norske kommuner er invitert inn. I dag er det ingen aktør som har særlig ansvar eller kapasitet til å håndtere dette. Senteret må få ansvaret slik at ikke kommunene ikke står uten sikring.

#42

LAGT TIL av Rune Støstad

SYNLIG

Landsstyret

Statsallmenningene er fellesskapets arealer og har stor betydning for mange lokalsamfunn og for storsamfunnet. Fjellstyrene har en sentral rolle i å sikre en god forvaltning av statsallmenningene. Fjellstyrene leverer godt tilrettelagte jakt- og fisketilbud til rimelige priser. Fjellstyrenes tilbud har stor betydning for store befolkningsgrupper og bidrar til folkehelse og trivsel. Fjellstyrene har også en viktig rolle i å sørge for at statsallmenningene styrker landbruket og annet lokalt næringsliv.

Arbeiderpartiet vil styrke fjellstyrenes rolle som forvalter av statsallmenningene og øke tilskuddet til fjellstyrene over statsbudsjettet.

```
<!-- /* Font Definitions */ @font-face {font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4; mso-font-charset:0; mso-generic-font-family:auto; mso-font-pitch:variable; mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;} @font-face {font-family:Calibri; panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4; mso-font-alias:Calibri; mso-font-charset:0; mso-generic-font-family:auto; mso-font-pitch:variable; mso-font-signature:-536870145 1073786111 1 0 415 0;} /* Style Definitions */
p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal {mso-style-unhide:no; mso-style-qformat:yes; mso-style-parent:""; margin-top:0cm; margin-right:0cm; margin-bottom:8.0pt; margin-left:0cm; line-height:107%;
```

```
mso-pagination:widow-orphan; font-size:11.0pt; font-family:Calibri; mso-ascii-font-family:Calibri; mso-ascii-theme-font:minor-latin; mso-fareast-font-family:Calibri; mso-fareast-theme-font:minor-latin; mso-hansi-font-family:Calibri; mso-hansi-theme-font:minor-latin; mso-bidi-font-family:"Times New Roman"; mso-bidi-theme-font:minor-bidi; mso-fareast-language:EN-US;} .MsoChpDefault {mso-style-type:export-only; mso-default-props:yes; font-family:Calibri; mso-ascii-font-family:Calibri; mso-ascii-theme-font:minor-latin; mso-fareast-font-family:Calibri; mso-fareast-theme-font:minor-latin; mso-hansi-font-family:Calibri; mso-hansi-theme-font:minor-latin; mso-bidi-font-family:"Times New Roman"; mso-bidi-theme-font:minor-bidi; mso-fareast-language:EN-US;} @page WordSection1 {size:595.3pt 841.9pt; margin:70.85pt 70.85pt 70.85pt 70.85pt; mso-header-margin:35.4pt; mso-footer-margin:35.4pt; mso-paper-source:0;} div.WordSection1 {page:WordSection1;} -->
```

#44

LAGT TIL av Anne Gine Hestetun(182)

SYNLIG

Vestland

Lik tilgang på helsetenester og medisinar uavhengig av pengebok
Dagens helsepolitikk og sjukehusøkonomi bygger opp under utvikling av klasseskilje. Ein del tilgjengelege medisinar, for eksempel innan kreftbehandling, er kun tilgjengeleg for dei som er i stand til å finansiera det sjølv. Ein prioriterer medisinar som krev omfattande behandling på sjukehuset og gjev ekstra byrde for pasientane. Pasientreiser fungerer dårleg. Det rammar mange og er særleg sårbart når fleire og fleire er avhengig av transport til og frå behandling. Frykt for at vanlege medisinar, som til dømes blodtrykksmedisinar, blir mangelvare.

Beslutningsforum, sett saman av adm.dir. i helseforetaka, er ansvarlege for prioriteringane. Samstundes er dei ansvarlege for den krevjande sjukehusøkonomien. Det medfører at medisinar, som du til dømes kan kjøpa på private klinikkar som Aleris, kun blir tilgjengeleg for dei med tjukke pengebøker.

Dette rammar mange. Dette er uforståeleg for pasientar og pårørande. Dette er uakseptabelt.

Arbeiderpartiet krev:

- Nei til eit klassesdelt helsetilbod.
- At det offentlege helsetilbodet skal tilby minst like gode tenester/medisinar som det private
- At staten sikrar at alle får livreddande medisinar, uavhengig av om ein har råd til å betale for dei eller ikkje.
- At helseminister Bent Høie vidareutviklar eit finansieringsopplegg som innfrir eit offentleg tilbod til alle
- At sjukehusøkonomi ikkje er eitt av kriteria beslutningsforum legg til grunn i prioriteringane om kva medisinar som kan nyttast.
- At kvaliteten på pasientreisar hevast betydeleg.

#49

LAGT TIL av Frode Jacobsen

SYNLIG

Landsstyret

Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger

Arbeiderpartiet ønsker at det lages en felles handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger. En handlingsplan på nasjonalt nivå må følges opp lokalt med handlingsplaner i hver kommune.

#50

LAGT TIL av Ola Øie(252)

SYNLIG

Trøndelag

Skog

Naturressursene er grunnlag for en stor del av vår felles verdiskaping. Det er Arbeiderpartiets grunnholdning at de store naturressursene tilhører fellesskapet. Utnyttelse av fellesskapets ressurser skal gi lokale ringvirkninger. De ressursbaserte næringene har store muligheter for videre vekst, og det er viktig å ta hele fylket i bruk.

Arbeiderpartiet er opptatt av skogbruket som en betydelig næring i vårt fylke. Skogen er en viktig ressurs for tradisjonell bruk og foredling, men også som råstoff for bioenergi og andre, nye produkter. Her er det fortsatt behov for videre forskning og utvikling. Skogen har også en viktig funksjon i klimasammenheng. For alle disse formål er det vesentlig at skogskjøtsel og fornying har gode vilkår. For uttak av hogstmoden skog er det avgjørende med tilfredsstillende atkomst til hogstfeltene.

Skogbruk er en av bærebjelkene i distriktene, og en aktiv utnyttelse av skogressursene har stor samfunnsmessig verdi og bidrar til lønnsomhet, arbeidsplasser, bosetting og verdier basert på fornybare ressurser.

Skogbruket er en viktig aktør i miljøsammenheng, hvor skogen som virke er en betydelig ressurs i det grønne skiftet. Eksisterende industri basert på skog er viktig i den videre utviklingen av nye miljøbaserte arbeidsplasser.

Skogen som ressurs har et stort virkespotensial. Det er 22 mill da skogareal totalt i Trøndelag, hvorav halvparten er produktiv skog. Skognæringa er viktig for Trøndelags utvikling gjennom å være en grønn basisnæring med betydelig produksjon og verdiskaping. I 2017 var produksjonsverdien 8,8 mrd. kr inkl. ringvirkninger i regionen. Etter sjømatnæringa er skognæringa viktigste eksportnæring (TFoU 2019). Skognæringa sysselsetter i underkant av 4 000 personer i Trøndelag.

I Trøndelag og i kystskogbruket for øvrig, er vi for tiden inne i det vi kan kalle «vårknipa» i skogbruket. Det gjenstår 10-15 år før vi kan begynne å hogge de store virkesvolumene fra kulturskogene. Fram til da må vi av hensyn til råstoff-forsyningen til industrien ta ut

gammelskogen som i dag står uveisomt til. Det er derfor avgjørende at myndighetene satser videre på skogbrukets infrastruktur og miljøriktige alternative driftsmetoder, utbedring av flaskehals og forsterkning på offentlig vegnett og utskipningskaier/tømmerterminaler.. Videre er eiendomsstrukturen en utfordring for optimal effektiv drift, men oppbygging av lokale skognettverk og satsingen på skogpådrivere motvirker dette.

Arbeiderpartiet vil:

- styrke arbeidet med skogplanting og ungskogpleie.
- at adkomst til hogstfeltene og uttak av virke sikres gjennom økt satsing på skogsbilveier, fjerning av flaskehals og styrking av øvrig infrastruktur.
- at satsinga på skogpådrivere og samarbeidet i skognettverkene videreføres og fortsatt får høyt fokus.
- at skogbruket skal følges opp med tiltak som ressurskilde for næringsvirksomhet og energi, samt også ivareta skogens funksjon i klimasammenheng
- bidra til økt bruk av tre som byggemateriale.
- arbeide for et lavere mål for frivillig vern og vern av offentlig eide skogarealer enn dagens regjerings mål om 10 %
- arbeide aktivt for en politikk for bedre utnyttelse av arealene for skogbruk.
- arbeide for en aktiv skogeierpolitikk, og stanse Statskogs utsalg av skogeiendommer.
- at skogindustriens arbeidsplasser i regionen tas vare på og styrkes.
- arbeide for å sikre rekrutteringen til bransjen og utvikle kompetansen ved styrking av utdanningen i skogbruket.
- Etablere regionale og arbeide for nasjonale klimaskogfond for fangst av CO₂ i skogen, og lagring av karbon som viktig bidrag i arbeidet med balanse i klimaregnskapet.